

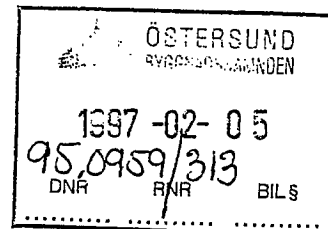

LÄNSSTYRELSEN
Jämtlands län
Planenheten

Beslut
Datum
1997-01-31

Dnr (anges vid skriftväxling)
2023-10657-96

Östersunds kommun
Byggnadsnämnden
831 82 ÖSTERSUND

Beslut om prövning enligt 12 kap PBL

Byggnadsnämnden har den 17 december 1996 antagit detaljplan för cirkulationsplats Rådhusgatan-Grängsgatan i Östersund.

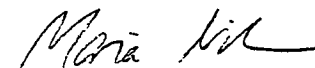
Länsstyrelsen har den 3 januari 1997 enligt 12 kap 2 § PBL beslutat att inte pröva kommunens beslut såvitt avser prövning enligt 12 kap 1 § PBL.

Enligt 13 kap 4 § PBL får detta beslut inte överklagas.

Laga kraftbevis

Då byggnadsnämndens beslut inte har överklagats enligt 13 kap 2 § PBL har beslutet vunnit laga kraft den 9 januari 1997.

Christina Nilsson
arkitekt

Maria Nilsson
byggnadsingenjör

Aktbet 2380K-P97/3

367

Detaljplan för

CIRKULATIONSPLATS

RÅDHUSGATAN-GRÄNSGATAN m m

Östersunds kommun

ANTAGANDEHANDLING

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Stadsbyggnadskontoret den 16 september 1996

Reviderad den 17 december 1996

INNEHÅLL

PLANBESKRIVNING

Planens syfte och huvuddrag	3
Plandata	4
Tidigare ställningstaganden	5
Förutsättningar och förändringar	7
Gator och biltrafik	
Gång- och cykeltrafik	
Kvartersmark och bebyggelse	
Parker	
Tekniska anläggningar	
Miljökonsekvenser	13
Administrativa frågor	16

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING	17
-------------------------	----

UTLÅTANDE

BILAGOR:

Detaljplanekarta 1:1000

Illustrationskarta 1:1000

Detaljplan för
CIRKULATIONSPLATS
RÅDHUSGATAN-GRÄNSGATAN m m
Östersunds kommun

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Planförslaget består av

- detaljplanekarta med planbestämmelser, skala 1:1000
- illustrationskarta, skala 1:1000
- planbeskrivning
- genomförandebeskrivning
- utlåtande

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Trafikplanen för Östersunds centrum som antogs av kommunfullmäktige 1994 anger bl a att Rådhusgatans korsningar med Grängsgatan respektive Stuguvägen ska byggas om för att uppnå bättre framkomlighet och trafiksäkerhet. Ett problem idag är svårigheten att ta sig ut på Rådhusgatan, särskilt för vänstersvängande trafik.

Ombyggnaden utgör den sista och betydelsefulla men samtidigt ganska komplicerade delen i fullföljandet av den s k centrumringen. När centrumringen är klar förväntas den ta över mer biltrafik och därmed avlasta gatorna inne i centrum. Tidigare har Strandgatan och Grängsgatans nedre del byggts om. Föreliggande detaljplan är en fortsättning som möjliggör att Grängsgatans byggs färdig och att korsningen med Rådhusgatan utformas som en cirkulationsplats.

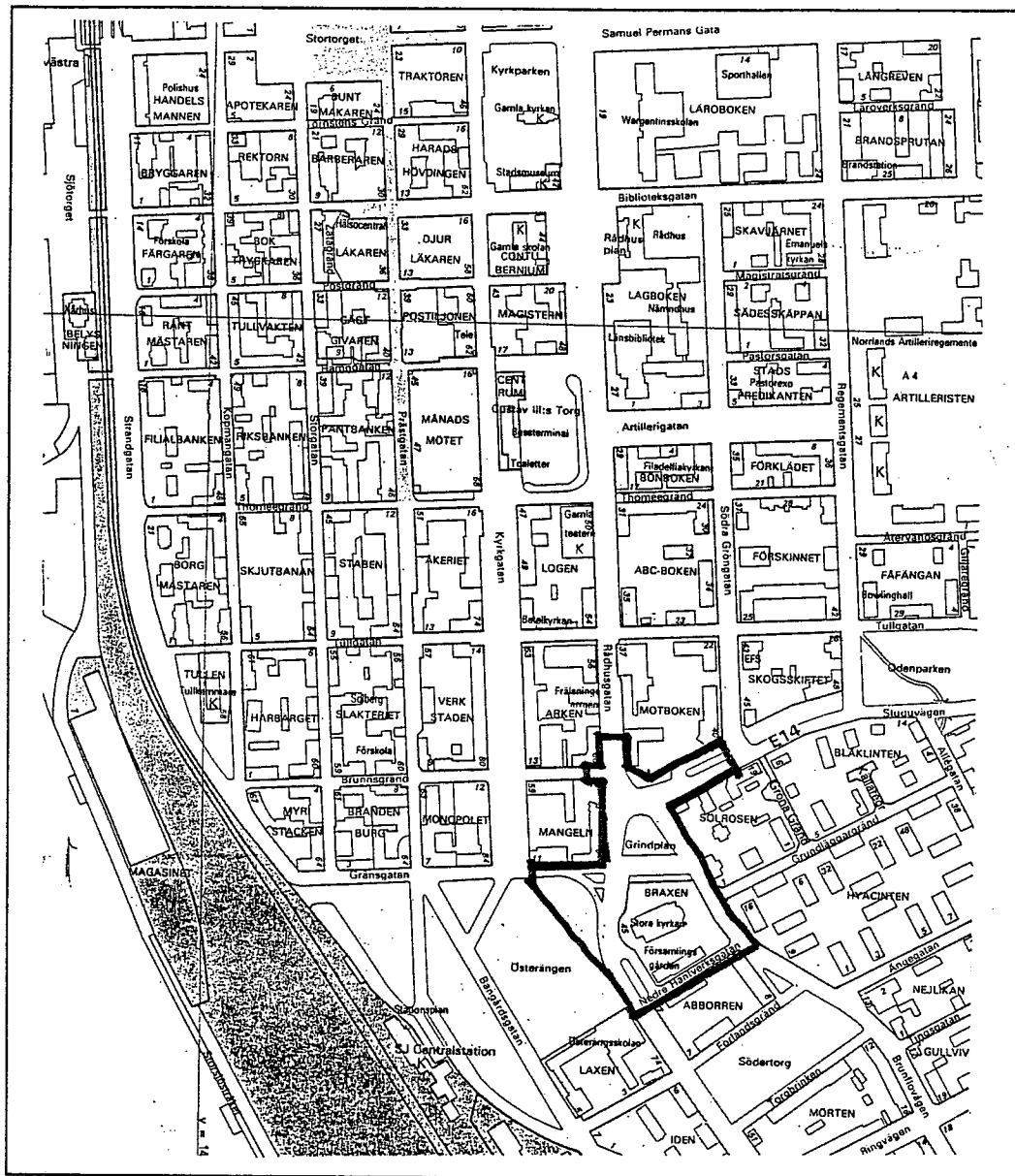
Korsningen Rådhusgatan – Stuguvägen behålls tills vidare oförändrad. Avsikten är att avvakta trafikutvecklingen, bl a en utvärdering av effekten av E14 förbifart, för att se om korsningen behöver byggas om eller inte. Samrådsförslaget visar en möjlig framtida helhetslösning med en cirkulationsplats i vardera korsningen. Detaljplanen redovisar också ett gatuområde med tillräcklig storlek för att vid behov kunna genomföra en sådan lösning.

Förutom berörd gatumark och parkmark omfattar planen kvarteret Braxen med nya kyrkan. Detaljplanen medför viss förändring av kvarterets gränser.

PLANDATA

Planområdet ligger strax söder om Östersunds centrum. Arealen är 2,7 ha.

All mark inom planområdet ägs av Östersunds kommun, med undantag för kv Braxen 2 som ägs av Östersunds församling.

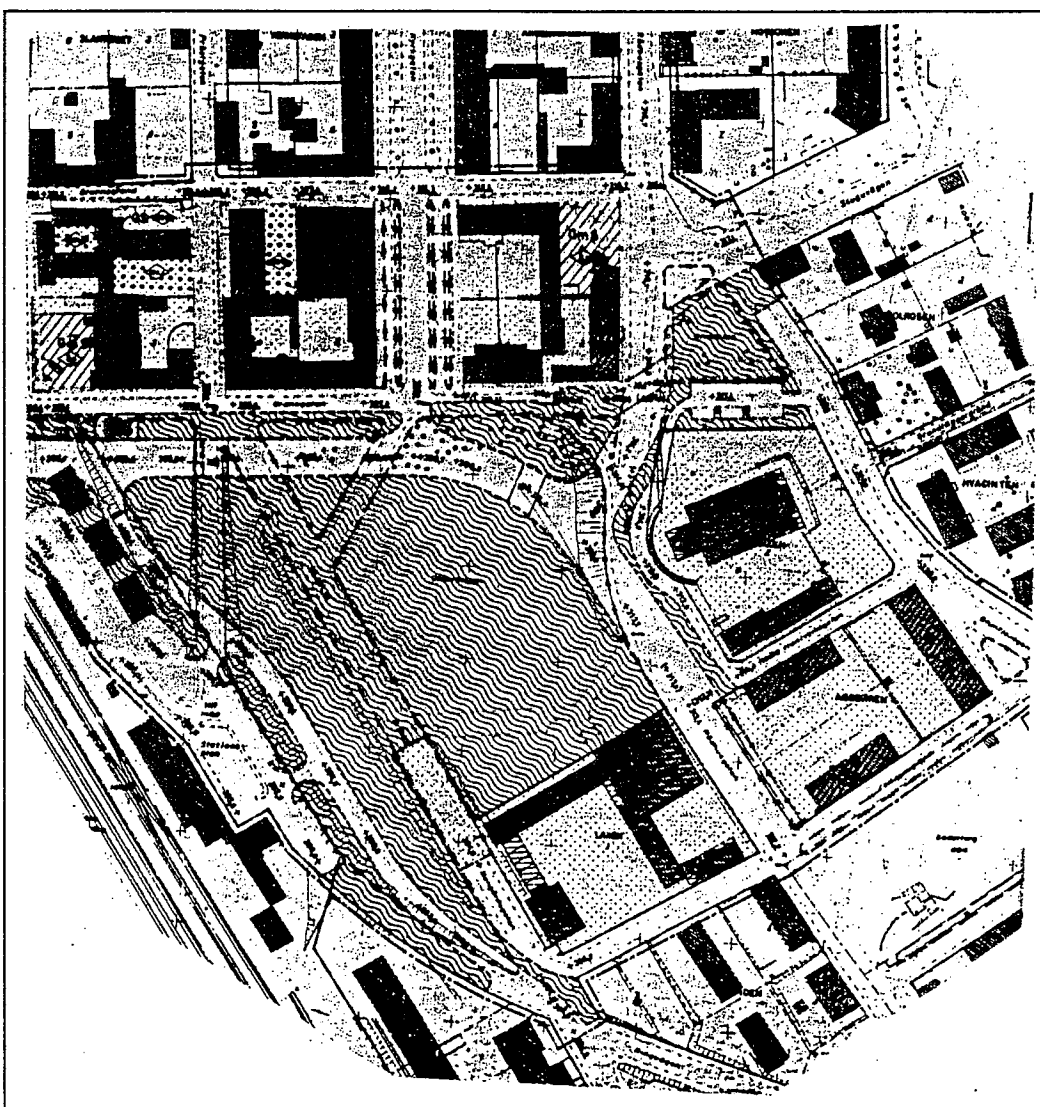

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Tidigare detaljplaner

Området omfattas i huvudsak av detaljplan nr 229, fastställd 1977-06-20. Enligt denna skulle Grängsgatan behållas som lokalgata medan en ny fyrfilig huvudled skulle byggas helt inne på nuvarande parkmark i Österängen och ansluta till Rådhusgatan söderut i en vid kurva. Rådhusgatan norrut skulle anslutas i en signalreglerad trevägskorsning.

Samtidigt antogs detaljplan nr 230 vilken medgav en ombyggnad av Stuguvägen till fyra körfält.

Utdrag ur den tidigare detaljplanen från 1977

Trafikplan centrum

Som nämns i inledningen är fullföljandet av den s k centrumringen en viktig del av trafikplanen. En förbättring av problemkorsningen Grängsgatan-Rådhusgatan är nödvändig för att trafikringen ska fungera tillfredsställande. Kort uttryckt ska det vara lätt att svänga vänster från Grängsgatan ut på Rådhusgatan. Trafikplanen anger bl a följande :

"Grängsgatans och Stuguvägens korsningar med Rådhusgatan blir rondeller alternativt signalreglerade. Rondellösningen har flera fördelar, bl a får Rådhusgatan en lugnare trafikrytm och framkomligheten förbättras för trafiken på de anslutande gatorna. Även säkerhet och miljö förbättras enligt erfarenheter från andra håll. En svårighet är dock att lösa korsande gång- och cykeltrafik på ett bra sätt. En planskild korsning vore önskvärd men bedöms inte vara genomförbar."

Grönplan för Östersund

Grönplanen antogs av kommunfullmäktige 1994 och är ett långsiktigt handlingsprogram och beslutsunderlag för stadens parker och grönytor. För Österängen föreslås bl a följande:

"Utveckla Österängen till en vacker och händelserik finpark. Parken ska vara intressant att gå igenom och att vistas i. En övertygande helhetsgestaltning behövs samtidigt som parkrummets rymd och utblicksmöjligheter bibehålls. Axeln Stora kyrkan-järnvägsstationen bör förstärkas. Vatten i någon form skulle kunna vara ett positivt tillskott."

Byggnadsnämndens beslut

Byggnadsnämnden uppdrog i maj 1995 till stadsbyggnadskontoret att upprätta förslag till detaljplan. Därefter har utredningar och detaljstudier gjorts som underlag för planen. Det har även förts en diskussion huruvida bägge korsningarna ska byggas om eller bara den ena. Byggnadsnämnden beslutade den 22 maj 1996 att utarbeta ett förslag som innebär att korsningen Grängsgatan-Rådhusgatan byggs om. Samråd om detaljplanen genomfördes under sommaren och den 16 september beslutade byggnadsnämnden att ställa ut föreliggande planförslag.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

GATOR OCH BILTRAFIK

Planen omfattar delar av Rådhusgatan, Grängsgatan och Stuguvägen vilka ingår i huvudnätet. Grängsgatan och Rådhusgatan ingår i centrumringen.

Olika förslag till förändringar av de aktuella korsningarna har utretts sedan 1970-talet. På senare tid har diskussionen främst gällt valet mellan "vanlig" signalreglerad korsning eller cirkulationsplats. Alternativen har redovisats i bl a trafikplan centrum och i översiktsplanen för Söder, där flertalet samrådsinstanser ställde sig positiva till cirkulationsplatser.

Planförslaget innebär att Grängsgatans övre del byggs om på samma sätt som tidigare har gjorts med den nedre delen. Nuvarande trevägskorsning med Rådhusgatan byggs om till cirkulationsplats, med ett körfält.

Planen omfattar även Rådhusgatans korsning med Stuguvägen och del av Brunflovägen. I planförslaget reserveras ett tillräckligt stort gatuområde för att också den korsningen skall kunna byggas om på liknande sätt i ett senare skede.

Grängsgatan byggs klar

Som huvudgata utgör Grängsgatan en del av "centrumringen". Trafikmängderna uppgår till 8 000–10 000 fordon per dygn. Körbanan är relativt smal och lutningen är ganska kraftig, ca 7 %. Delen Strandgatan–Kyrkgatan har byggts om 1995. Körbanan har då breddats till 10,5 meter, en gång/cykelbana har byggts och en avskiljande grönremsa anlagts. Den nya planen innebär att Grängsgatan får motsvarande utformning mellan Kyrkgatan och Rådhusgatan. Här kommer dock gatan att bli något brantare, ca 8 % som en konsekvens av att vilplan måste tillskapas vid infarten i cirkulationsplatsen. För att ge en jämförelse så motsvarar sträckans lutningsförhållanden de som gäller för Thoméegränd vid Gamla teatern. Grängsgatans anslutning mot Rådhusgatan får därmed anses vara centrumringens mest komplicerade punkt, lutningsmässigt sett. En skillnad mot situationen i Thoméegränd är dock att färre fordon kommer att stå stilla i backe eftersom cirkulationsplatsen bidrar till ett jämnare flyt i trafiken.

Den översta delen av Grängsgatan, mellan Rådhusgatan och Brunflovägen, fungerar idag som parkeringsgata och är samtidigt en förbindelse mellan Rådhusgatan och Brunflovägen. Anslutningen mot Rådhusgatan stängs i samband med ombyggnaden och gatuavsnittet blir en renodlad parkering med något fler platser än idag.

För busstrafiken innebär ombyggnaden att linjerna mot Stugun–Hammarstrand kan följa stråket Kyrkgatan–Grängsgatan–Rådhusgatan–Stuguvägen, eftersom cirkulationsplatsen kommer att underlätta vänstersväng ut på Rådhusgatan.

Cirkulationsplatsen har flera fördelar men erbjuder också problem

De trafikmässiga fördelarna med cirkulationsplats framför signalreglerad korsning är flera:

Den lugnar ner trafikrytmen och ger lika prioritet åt trafiken på Rådhusgatan som på anslutande gator. Trafiken flyter på i en jämnare ström och den genomsnittliga tid som ett fordon står still blir mindre. Mindre tomgångskörning minskar avgasutsläppen. Den sammanlagda tidsvinst som bilisterna gör ska heller inte underskattas. Erfarenheter från andra städer, t ex Växjö visar att den samhällsekonomiska vinsten kan vara avsevärd för korsningar med stora trafikmängder. Driftkostnaderna är betydligt lägre jämfört med ljussignaler.

När det gäller säkerheten visar erfarenheten att totala antalet tillbud är något större i cirkulationsplatser. De allvarliga personskadorna blir dock få eftersom kollisionerna oftast sker i låg fart. Förutom mindre mänskligt lidande blir den samhällsekonomiska vinsten avsevärd.

Cirkulationsplatsen har även nackdelar:

Gående och cyklister får inte de givna tillfällena att korsa gatan som ges vid "grön gubbe". Det krävs ett mer aktivt samspel med biltrafiken för att korsa gatan på ett säkert sätt.

I Östersund i allmänhet och vid Grängsgatan i synnerhet lutar marken ganska kraftigt vilket försvårar en riktigt bra lösning. I själva cirkulationen blir den maximala lutningen drygt 3 procent. I tillfarterna måste såväl vilplan skapas vilket medför att ett avsnitt av Grängsgatan kommer att bli något brantare än idag.

Gatunivåer måste sänkas

Oavsett man väljer signalreglering eller cirkulationsplats så måste Rådhusgatan sänkas vid Grängsgatan för att få tillräckliga vilplan vid infarten i Korsningen. Utanför det sydöstra hörnet på tomten Mangeln 3 kommer körbanan att ligga ca 70 cm lägre än idag. Höjdskillnaden mot byggnaden föreslås tas upp intill fasaden, vilken då alltså får en högre sockel mot gatan. Detta är att föredra såväl praktiskt som utseendemässigt. Det sämre alternativet är att trottoaren ligger kvar på sin nuvarande nivå och förses med räcke och stödmur mot körbanan.

Cirkulationsplatsen kan vara vackrare än en signalkorsning

Cirkulationsplatsen är lite mer utrymmeskrävande än en trevägskorsning. Den positiva skillnaden är att den inre rundeln, det som är själva rondellen, kan vara grön och planterad vilket innebär mindre asfaltytor totalt sett. Med rätt utformning kan rondellen berika stadsbilden. Läget vid infarten till centrala Östersund och den värdefulla miljön kring Stora kyrkan ställer dock särskilda krav. Det bör utredas i samråd med kultur- och fritidsnämnden om rondellen skall enbart planteras eller förses med konstnärlig utsmyckning.

Planen ger möjlighet att i en senare etapp bygga om även korsningen Rådhusgatan–Stuguvägen

Om trafikbelastningen i korsningen Stuguvägen–Rådhusgatan blir fortsatt hög med åtföljande svårigheter för vänstersvängande trafik bör man överväga en ombyggnad till cirkulationsplats även där. Utredningar och kapacitetsberäkningar visar att det är möjligt från trafikteknisk synpunkt att ha två cirkulationsplatser så nära varandra. Illustrationskartan visar hur en sådan framtida lösning kan se ut.

I korsningen Rådhusgatan–Stuguvägen redovisar inte detaljplanen några nivåförändringar. Om det vid en framtida projektytering visar sig nödvändigt att förändra gatunivåerna i väsentlig grad bör detaljplanen ändras. Sannolikt är enkelt planförfarande tillräckligt för en sådan ändring.

Brunflovägen blir då en lokalgata med mindre trafik...

I den tidigare detaljplanen från 1977 är Brunflovägen helt stängd för biltrafik mot Stuguvägen. Gatan är dock fortfarande öppen för högersvängande in- och utfart och den nya detaljplanen medger att det kan fortsätta fungera som idag.

I samband med en eventuell ombyggnad av Rådhusgatan–Stuguvägen bör endast högersväng in på Brunflovägen tillåtas. Avsikten är att Brunflovägen ska vara en lokalgata med måttliga trafikmängder. Samtidigt är gatan viktig som tillfart till kyrkans parkeringsplatser och närliggande delar av Odenslund, vilket gör det olämpligt att helt stänga anslutningen mot Stuguvägen.

...och Rådhusgatan kan smalnats av till två körfält ?

Trafikmängderna på Rådhusgatan har på senare tid legat på ca 16 000–18 000 fordon per dygn. Enligt vägverkets förhandsbedömningar skulle trafiken minska med ca 20 % tack vare E14 förbifart. Mätningar görs under 1996 för att se vilka faktiska förändringar som skett.

Rådhusgatan har idag två körfält i vardera riktningen norr om Grängsgatan och ett körfält söder därom. Man bör överväga att minska till ett körfält i vardera riktningen, även på sträckan Brunnsgård–Tullgatan. I och med detta frigörs utrymme för cykelbana och trädplantering längs gatans östra sida och problemet med otillåten cykeltrafik förbi LT-huset får en lösning.

GÅNG- OCH CYKELTRAFIK

Cykelstråken från Söder och Odenslund länkas samman med centrum

Vid Grindplan strålar cykelstråken på Brunflovägen och Rådhusgatan samman. En brist idag är att fortsättningen in mot centrum inte är löst på ett bra sätt. Bl a saknas skyltad cykelbana längs Rådhusgatan men cykeltrafik förekommer ändå. Som beskrivs ovan kan denna brist komma att avhjälpas. Trafikplan centrum föreslår en separat cykelbana längs hela Grängsgatan och ett övergångsställe i korsningen med Rådhusgatan.

Den huvudsakliga cykeltrafiken från Söder och Odenslund bör dock styras över Rådhusgatan på ett övergångsställe vid Stora kyrkan, vidare genom Österängen för att anslutas till planerad cykelbana längs Kyrkgatan. Cykeltrafiken från Brunflovägen leds över Stuguvägen och vidare längs Rådhusgatan alternativt ned i Brunnsgård eller Grängsgatan.

Övergångsställen anpassas till synskadade och rörelsehindrade.

KVARTERSMARK OCH BEBYGGELSE

Kyrktomtens gränser ändras

Detaljplanen innebär att den gatuslinga med parkeringsplatser som ligger nedanför församlingshemmet tillförs kvarteret. Motivet är att den naturliga användningen är som angöring / parkeringsplats för kyrkan och församlingshemmet. Ytan bör ges en vacker utformning som ansluter till kyrktomten i övrigt. Arbetena bör om möjligt samordnas med gatuombyggnaden så att en bra helhet skapas.

Ca 200 m² i fastighetens nordvästra del är redan i den tidigare detaljplanen utlagd som gatumark men har inte blivit inlöst av kommunen. Den nya detaljplanen förutsätter att denna mark samt ytterligare ca 350 m² löses in som gatumark/park för anläggande av gång/cykelbana.

Den asfalterade ytan mellan kyrktrappan och körbanan utgör gatumark, med en torftig utformning. Planförslaget innebär att körbanan flyttas längre ut från kyrktrappan och att gång- och cykelbana anläggs. En idé är att placera ett brett övergångsställe med avvikande beläggning mittför kyrkans huvudentré. Markbehandlingen över hela ytan ägnas särskild omsorg så att kyrkan får en värdig omgivning. Utformningen ska ske i samråd med Östersunds församling.

Kvarteret Braxen får betraktas som färdigbyggt men planen ger ändå möjligheter att vid behov komplettera med någon mindre nybyggnad eller tillbyggnad. Bygglövsplikten behålls.

Tillståndsplikt enligt Kulturminneslagen

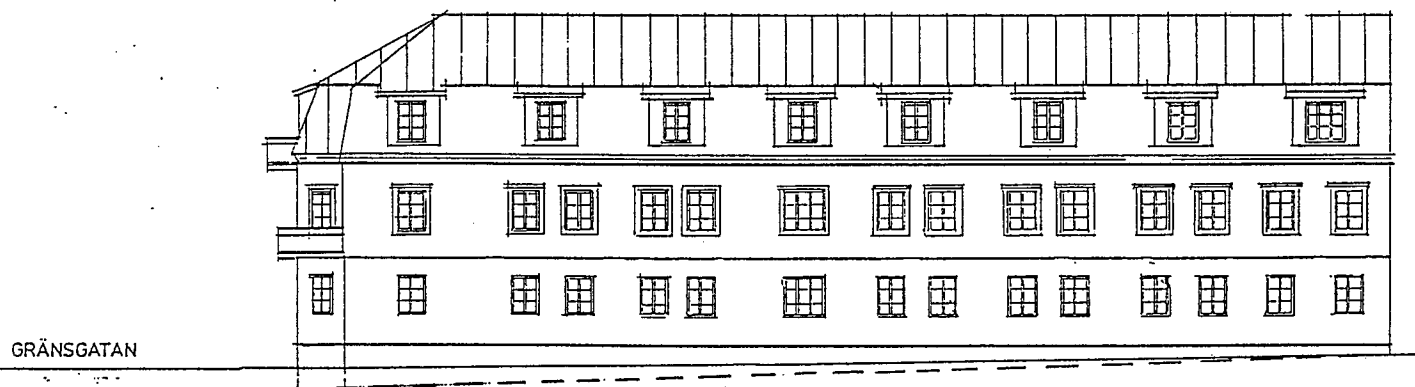
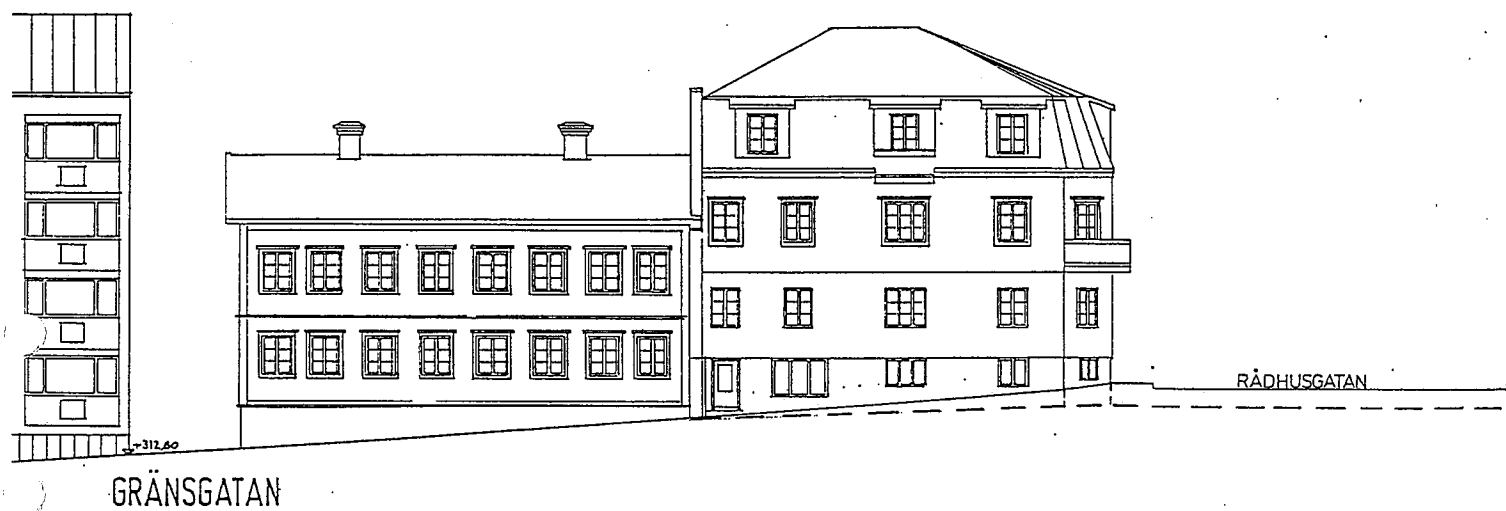
Stora kyrkan omfattas av Länsstyrelsens tillståndsprövning enligt 4 kap Kulturminneslagen (KML). Tillstånd krävs vid eventuella förändringar av kyrkobyggnaden samt för ändring av kyrkotomten.

Kvarteret Mangeln

Detaljplanen omfattar inte kvartersmarken men plangenomförandet innebär vissa konsekvenser för bebyggelsen.

Mangeln 3. Huvudbyggnaden berörs av Rådhusgatans sänkning. De åtgärder som kommunen ska stå för i samband med detta har diskuterats med fastighetsägarna under samrådet.

Fastighetens in/utfart mot Grängsgatan påverkas inte av gatuombyggnaden. En hörnavskärning i tomtens sydvästra hörn vore önskvärd med tanke på utrymme för gång- och cykeltrafiken. Detta bör säkerställas i samband med en eventuell framtida nybyggnad/ny detaljplan.

Rådhusgatans nivå sänks ca 70 cm vid det sydöstra hörnet av Mangeln 3.

— — — — — Ny gatunivå

Mangeln 2 har nu utfart direkt mot Rådhusgatan. Detta är olämpligt redan idag och blir helt omöjligt ifall korsningen skulle komma att byggas om till cirkulationsplats. Detaljplanen anger därför utfartsförbud mot Rådhusgatan och att tomten i fortsättningen har in- och utfart endast mot Brunnsgränd. En hörnavskärning görs i korsningen Rådhusgatan–Brunnsgränd för att ge plats åt ny gång/cykelbana

Mangeln 4 berörs inte på annat sätt än att boendemiljön förbättras något genom anläggandet av trädplantering och utflyttningen av körbanan.

Allmänt om kvarteret Mangeln

Vid en eventuell nybyggnad på Mangeln 2 bör ny detaljplan upprättas. I denna bör bebyggelse, parkering och friytor studeras inom kvarteret som helhet med sikte på eventuella gemensamma lösningar. Ex vis bör man undersöka möjligheter för ytterligare byggrätter i samband med att fler p-platser under jord ordnas. Även förutsättningar för en gemensam gård inne i kvarteret bör undersökas.

Kvarteret Solrosen

Bebyggelsen berörs inte av gatuombyggnaden. I detta sammanhang kan dock nämnas att hörnavskärning bör utföras på Solrosen 1 vid en eventuell framtida nybyggnad/ny detaljplan.

PARKER

Österängen

Enligt "Grönplanen" ska Österängen utvecklas till en vacker och händelserik park. Parkens nedre delar berördes av detaljplanen för Grängsgatan och Österängen, i vilken Bangårdsgatan m fl gator övergick till parkmark och parkens gräns mot omgivande gator bestämdes.

För Österängens del innebär planen att viss parkmark tas i anspråk och att 7–8 träd måste fällas eller flyttas till följd av Grängsgatans breddning och den nya cirkulationsplatsen. Efter det att parkens gräns mot omgivande gator bestämts kan arbetet med omdaningen av Österängen påbörjas. Illustrationskartan visar preliminär utformning av parkens övre delar.

Grindstugeparken

Den lilla parken norr om kyrkan med sina högvuxna björkar är kanske inte så intressant som vistelseyta men är mycket välgörande i stadsbilden och bevarandevärd både miljömässigt och historiskt. Ett eventuellt genomförande av cirkulationsplatsen vid Stuguvägen förutsätter att parkens norra del, ca 400 m² tas i anspråk som gatumark och därmed försvinner 7–8 st av träden. Den kvarvarande parken är en värdefull grönyta som bör underhållas så att dess speciella karaktär bibehålls.

Grönstråket längs Stuguvägen

Stråket utgör en förlängning av Odenparken och har en gång/cykelväg omgärdad av en praktfull lönnallé. Vid Motboken 4 är ca 700 m² parkmark sedan länge tagen i anspråk för bensinstationsrörelsen på fastigheten. Detaljplanen innebär att in- och utfarten samt nuvarande användning tills vidare bibehålls men att marken ska återgå till park då verksamheten ändras eller försvinner.

TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

Ledningar och kablar

Gatuombyggnaden med tillhörande nivåförändringar kan beröra ledningar för VA, el eller tele och i vissa fall kräva omläggning. Bl a finns en telekabel i Grängsgatan.

Den begränsade nya bebyggelse som kan bli aktuell inom planområdet kräver inte utbyggnad eller förstärkning av ledningsnät.

Skyddsrum

Byggnadsnämnden ska lämna skyddsrumsbesked vid eventuell tillbyggnad eller nybyggnad.

MILJÖKONSEKVENSER

Gatumarken utökas och parkmarken blir mindre

Ombyggnaden innebär att gatumarken utökas på bekostnad av parkmark. Ca 1500 m² av Österängens gräsyta övergår till körbana och 7–8 träd måste flyttas eller fällas. En eventuell ombyggnad av den norra korsningen innebär att ca 400 m² av Grindplan-parken försvinner.

Konsekvenserna för parken Österängen har tidigare diskuterats i den detaljplan för nedre Grängsgatan m m som antogs 1995. Då ansågs trots allt fördelarna överväga. Lösningen medförde betydande positiva effekter för parken – de korsande gatorna togs bort vilket möjliggjorde en större sammanhängande stadspark. En annan fördel var att Grängsgatans körbana flyttades längre ut från bebyggelsen och att utrymme skapades för GC-bana och trädplantering.

Buller

Grängsgatans relativt stora trafikmängder i kombination med lutningen orsakar ganska höga bullernivåer. Beräkningar enligt naturvårdsverkets modell visar att nivåerna uppgår till 70–71 db(A), ekvivalentnivå vid fasad. Förändringen av Grängsgatan ger marginella skillnader för de närboende. Den nya trådraden och flyttningen av körbanan förbättrar situationen något.

De stora trafikmängderna på **Rådhusgatan** orsakar ännu högre bullernivåer. Inom planområdet ligger ekvivalentnivåerna vid fasad på 70–73 dB(A). Den minskning av trafiken som sker p g a utflyttningen av E 14 påverkar inte bullernivåerna nämnvärt.

Stuguvägen har i likhet med Grängsgatan betydande lutning vilket ger ungefär motsvarande bullernivåer.

För att hålla godtagbara inomhusnivåer, högst 40 dB(A) i de bostäder som vetter mot ovanstående gator krävs särskilda bullerdämpande åtgärder. Mellan 1988 och 1996 genomförs ett bullersaneringsprogram som innebär att kommunen ger bidrag till installation av ljudrutor för att nå godtagbara inomhusnivåer. Några fastighetsägare har utnyttjat bidraget.

Även **Österängsparken** påverkas av trafikbuller. Riktvärden för parker saknas, men en jämförelse kan vara det utomhusriktvärde som gäller för nybyggnad av bostäder, 55 dB(A) ekvivalentnivå. Den nivån beräknas överstigas inom ett avstånd av ca 60 meter från Grängsgatan. Räknat från Rådhusgatan är motsvarande avstånd ca 70 meter. Detta betyder att ungefär halva parkens yta är utsatt för en ekvivalent ljudnivå över 55 dB(A).

Luftföroreningar

I samband med trafikplan centrum 1992 beräknades halterna av kolmonoxid respektive kvävedioxid för alla gatuavsnitt i centrum. Halterna längs Grängsgatan, Rådhusgatan och Stuguvägen visade sig betydligt överstiga de gränsvärden som angetts av naturvårdsverket.

Motsvarande beräkningar i dagsläget visar att halterna ligger nära eller strax över gränsvärdet. Delvis beror detta på att fordonsparken succesivt blir allt "renare" men även på att bakgrundsnivån, dvs den nivå som gäller oberoende av trafiken på det aktuella gatuavsnittet, har förbättrats jämfört med tidigare mätningar.

Det har gjorts en del forskningsstudier om vilken effekt ombyggnad till cirkulationsplats har när det gäller luftföroreningar, t ex i "Framkomlighets- och miljöeffekter av ändring från trafiksignalreglerad korsning till cirkulationsplats invid Forum Nacka" (Paul G Höglund, KTH 1992). Studierna visar bl a att utsläppen av kolväten och kolmonoxid reduceras genom minskad körtid, färre stannande fordon samt lägre fordonshastigheter och accelerationer.

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontorets /arbetsgruppens bedömning av planens konsekvenser. Alternativen signalreglering och cirkulationsplats jämförs.

	+ - förbättring respektive försämring		++ -- stor förbättring resp försämring	
	Nuläge	trafikljus	cirk.plats	
Framkomlighet bil	0	+	++	
Framkomlighet gång/cykeltrafik	0	+	+	
Trafiksäkerhet	0	+	++	
Intrång i park	0	-	--	
Stadsbild allmänt	0	0(-)	0(+)	
Buller	0	0(+)	0(+)	
Luftföroreningar	0	-	+	

Enligt stadsbyggnadskontorets bedömning ger planförslaget, trots intrången i park och vegetation övervägande positiva effekter i form av bättre framkomlighet, ökad trafiksäkerhet och minskade luftföroreningshalter. Från stadsbildssynpunkt bedöms förändringarna som acceptabla. I vissa avseenden kan ombyggnaden upplevas som positiv. Området framför kyrkan blir rymligare och får ett bättre utseende. Vidare bestäms genom den nya planen Österängens gräns mot gatan, efter långvariga diskussioner om olika lösningar. Detta är en förutsättning för att de planerade parkarbetena ska kunna genomföras.

I jämförelse med en ljusreglerad trevägskorsning kräver cirkulationsplatsen mindre asfaltytor. Ambitionen är givetvis att utforma trafikytorna, både som helhet och i sina detaljer, så att de passar väl in i den miljö som utgör en viktig entré till Östersunds centrala delar.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR**Genomförandetid**

Genomförandetiden är fem år räknat från den dag då planen vinner laga kraft.

Tomtindelning

Tomtindelningen för kv Braxen upphävs i och med planens antagande.

Östersund den 16 september 1996

Siv Reuterswärd
Planchef

Krister Frykberg
Planarkitekt

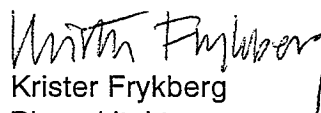
REVIDERING

Detaljplanekartan har reviderats efter utställningen genom att cirkulationsplatsen flyttats 5 meter österut, eftersom det har flera fördelar. Detta har medfört att gränserna mellan gatumark och parkmark har justerats.

Östersund den 17 december 1996

Siv Reuterswärd
Planchef

Krister Frykberg
Planarkitekt

Detaljplan för
CIRKULATIONSPLATS
RÅDHUSGATAN-GRÄNSGATAN m m
 Östersunds kommun

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan för gatuombyggnaden

Ombyggnaden planeras bli genomförd 1997. Följande gatuavsnitt berörs:

- Grängsgatan, delen mellan Kyrkgatan och Brunflovägen.
- Rådhusgatan, delen mellan Stuguvägen och Nedre Hantverksgatan.

Detaljplanens handläggning

Planförslaget ställs ut för allmän granskning under oktober–november 1996. Detaljplanen kan antas av byggnadsnämnden tidigast vid sammanträdet i december.

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år räknat från den dag planen vinner laga kraft.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för anläggning, underhåll och drift av gator, VA-försörjning, allmänna parkeringsplatser och parkmark.

Östersunds församling ansvarar för åtgärder på mark som enligt planen ska ingå i Braxen 2. Detta omfattar bl a den nya parkeringsplatsen nedanför församlingshemmet.

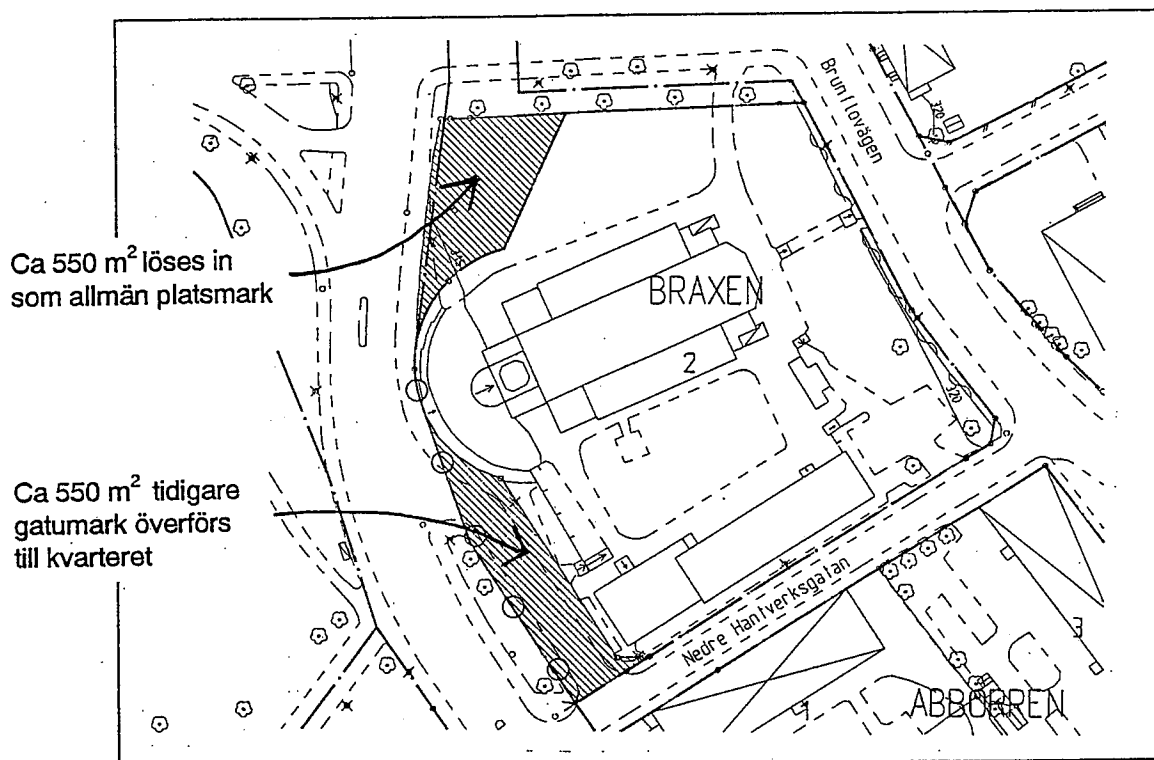
För fjärrvärmeanläggningar och eldistribution svarar Jämtkraft AB.

FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastighetsbildning

Detaljplanen förutsätter att fastighetsgränserna för Braxen 2 ändras genom fastighetsreglering. Ca 550 m² av tomten tas i anspråk för allmän plats, medan ca 550 m² av tidigare allmän plats läggs till tomten.

Vidare innebär planen att en hörnavskärning görs i det nordöstra hörnet av Mangeln 2. Ca 8 m² av tomten inlöses som gatumark.

EKONOMISKA FRÅGOR

Östersunds kommun, gatu- och trafiknämnden bekostar ombyggnader av gator, GC-banor, parker och VA -anläggningar inom planområdet. Projektets kostnader är preliminärt beräknade till ca 3 milj kr. Därutöver tillkommer kostnader för omläggning av kablar och eventuell konstnärlig utsmyckning av rondellen.

Östersunds församling skall bekosta iordningsställande av ny parkering på den mark som enligt planen tillförs kyrktomten.

TEKNISKA FRÅGOR

Omläggning av vatten- och avloppsledningar projekteras av affärsverken och ingår i ombyggnaden.

Projektering och genomförande av gatuombyggnaden förutsätts ske i samråd med Telia och Jämtkraft.

Östersund den 16 september 1996

Siv Reuterswärd

Siv Reuterswärd
Planchef

Krister Frykberg
Krister Frykberg
Planarkitekt

Stadsbyggnadskontoret

Detaljplan för

CIRKULATIONSPLATS

GRÄNSGATAN - RÅDHUSGATAN m m

Östersunds kommun

UTLÅTANDE

Detaljplanen har hållits utställd i Rådhuset och i Länsbiblioteket i Östersund under tiden 28 oktober t o m 25 november 1996. Kungörelse om utställandet var införd i ortstidningarna den 28 oktober 1996.

Utställningshandlingarna utgjordes av plankarta med planbestämmelser, illustrationskarta, planbeskrivning samt genomförandebeskrivning. Under utställningen ingick även grundkarta som redovisar befintliga förhållanden och gällande bestämmelser. Till förslaget hörde även fastighetsförteckning.

Planhandlingarna har sänts till berörda sakägare, myndigheter, organisationer och kommunala förvaltningar.

Under utställningstiden har 8 st yttranden kommit in till byggnadsnämnden. Yttrandena refereras nedan i korthet.

YTTRANDEN

Statliga myndigheter

Länsstyrelsen: Ingen erinran.

Vägverket : Ingen erinran.

Kommunala förvaltningar och bolag

Jämtkraft: Ingen erinran.

Företag, organisationer och enskilda

De handikappades riksförbund DHR:

Går det att placera det tänkta övergångsstället vid Stora kyrkan vid det befintliga signalreglerade övergångsstället istället? Värmeslingor bör läggas i Grängsgatan för att underlätta vid halt väglag.

Kommentar:

Befintligt signalreglerat övergångsställe behålls och förbättras. Dessutom föreslås ett nytt övergångsställe vid Stora kyrkan, det blir två stycken alltså. Värmeslingor har diskuterats men nämndkontoret anser att nackdelarna överväger fördelarna.

Stellan Eriksson, Kyrkogårdsförvaltningen (per telefon):

En formulering under rubriken Ekonomiska frågor i genomförandebeskrivningen - "Östersunds församling..." osv, bör utgå..

Kommentar:

Meningen tas bort. Det innebär dock ingen förändring i sak, ansvaret för åtgärder på den utökade kyrktomten åvilar ändå ägaren. Ändringen ses som en redaktionell ändring.

K-E Pistol, Solrosen 1:

1. *Ifall Stuguvägen ska byggas om önskas besked om detta i god tid så att fastighetsägaren kan byta befintliga VA-ledningar samtidigt.*
2. *Blir det några nivåförändringar av Stuguvägen?*
3. *Den hörnavskärning som nämns i planen, ligger den nära i tiden?*

Kommentar:

1. Önskemålet om information i god tid ska beaktas. Yttrandet delges nämndkontoret.
2. Om Stuguvägen byggs om enligt planens illustration kommer gatans nivå att sänkas något utanför Solrosen 1. Förändringen bedöms dock inte påverka byggnadens entré eller ledningar.
3. Den hörnavskärning som nämns i planbeskrivningen kan bli aktuell först i samband med en ny detaljplan för ett nytt hus på fastigheten. Så länge som befintligt hus behålls, vilket kan antas bli lång tid med tanke på byggnadens goda skick, görs naturligtvis ingen förändring.

Lars Henrik Pistol, Solrosen 1:

*Kommer bullernivån att bli högre än idag?
Hur påverkas Solrosen 1 av den eventuella cirkulationsplatsen i korsningen Stuguvägen - Rådhusgatan? Vad betyder "hörnavskärningen" i praktiken?
Om beslut tas att bygga cirkulationsplats i Rådhusgatan - Grängsgatan, innebär detta att även Rådhusgatan - Stuguvägen byggs om till cirkulationsplats? Hur ska vi agera om vi vill påverka den senare ombyggnaden?*

Kommentar:

Bullernivån är beroende av bl a trafikmängderna. Korsningens ombyggnad i sig väntas inte påverka bullernivån märkbart. Som nämnts i kommentaren till föregående yttrande påverkas inte Solrosen 1 av en eventuell ombyggnad av korsningen. Angående hörnavskärningen, se kommentar till föregående yttrande. Detaljplanen innebär att även korsningen Rådhusgatan - Stuguvägen kan byggas om till cirkulationsplats. Om en sakägare har synpunkter på detaljplanen bör han ha framfört dem senast under utställningen.

Barbro Persson, Nedre Hantverksg 4B

Gatutrafiken bör upphöra på Nedre Hantverksgatan. Åtminstone bör parkering förbjudas. För de boende på nedre botten är gatutrafiken en sanitär olägenhet. Bilar kör upp på trottoaren eftersom gatan är smal.

Parkering för kyrkans och för församlingsgårdens aktiviteter bör vara enbart på andra sidan kyrkan - norrut.

Kommentar:

Nedre Hantverksgatan är redovisad som en Lokalgata i detaljplanen. Planförslaget innebär inte någon förändring av gatan jämfört med dagens utseende. Frågor om trafikreglering och kantstensparkering bestäms inte i detaljplanen utan behandlas normalt som särskilda frågor av nämndkontoret och av gatu- och trafiknämnden. Synpunkterna överlämnas till nämndkontoret för kännedom.

I planförslaget redovisas parkering med anslutning till Nedre Hantverksgatan. Ytan fungerar idag som allmän parkering men kommer som en följd av planförslaget att ingå i tomten och utgöra parkering endast för besökare till församlingsgården och kyrkan. En skillnad som kan få en positiv effekt för trafiksituationen i området är att parkeringens utfart mot Rådhusgatan stängs. När den "smitvägen" inte längre finns måste trafiken ut på Rådhusgatan via trafiksignalen vilket kan bidra till att Nedre Hantverksgatan blir mindre attraktiv som genomfartsgata.

Yttrandet föranleder ingen ändring i planförslaget.

REVIDERING

Under utställningstiden har nämndkontoret väckt frågan om cirkulationsplatsen kan placeras något längre österut. Detta har flera fördelar, Gränsgatans lutning blir något mindre genom att sträckan upp till cirkulationsplatsen förlängs. Vidare blir trafikrörelsen för södergående trafik på Rådhusgatan bekvämare.

Planförslaget föreslås revideras enligt ovanstående. Revideringen innebär ingen väsentlig förändring av planförslaget varför ny utställning inte behövs. Ändringen berör endast gatu- och trafiknämnden samt Östersunds församling och förutsätter godkännande från dessa.

SAMMANFATTNING

Revideringen innebär att plankartan och illustrationen ändras så att gatumarken utökas österut, som mest med fem meter, över mark som i det utställda förslaget var redovisat som park. Tidigare angivna gatuhöjder följer med oförändrade.

Genomförandebeskrivningen ändras redaktionellt med anledning av yttrandet från Östersunds församling.

LGA

JAH

Byggnadsnämnden föreslås anta den nya detaljplanen för cirkulationsplats Rådhusgatan - Grängsgatan, upprättad den 16 september 1996 och reviderad den 17 december 1996. Antagandehandlingarna består av plankarta med planbestämmelser, illustration, planbeskrivning, genomförandebeskrivning samt detta utlåtande.

UNDERRÄTTELSE

När protokollet har justerats ska UNDERRÄTTELSE om beslutet jämte besvärshänvisning sändas till:

Barbro Persson, Nedre Hantverksgatan 4B, 831 36 Östersund

För kännedom bör underrättelse om beslutet sändas till:

Länsstyrelsen, 831 86 Östersund

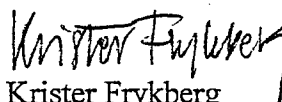
Östersunds församling, kyrkogårdsförvaltningen, S Gröng 33, 831 35 Östersund

Lars-Henrik Pistol, Manhemsg 4, 126 49 Hägersten

Östersund den 17 december 1996

Siv Reuterswärd
Planchef

Krister Frykberg
Planarkitekt

